

FONDAT
27 mai 1992
Nr. 17 (568)
15 septembrie 2012

Oastea Moldovei

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

ARMATELE CHINEI ȘI R. MOLDOVA INTENSIFICĂ COOPERAREA BILATERALĂ

Relațiile de cooperare dintre armatele Republicii Populare Chineze și Republicii Moldova sînt în ascensiune și există toate premisele pentru dezvoltarea lor în viitor. Declarații în acest sens au fost făcute de miniștrii apărării Liang Guanglie și Vitalie Marinuța în cadrul unei întreprinderi bilaterale la Beijing.

Miniștrii Liang și Marinuța au trecut în revistă stadiul actual al relațiilor moldo-chineze în domeniul militar, specificînd că pe parcursul ultimilor ani acestea au fost într-o dezvoltare continuă. În acest context, a fost menționată, în special, colaborarea în domeniul învățămîntului militar și cel medical, precum și schimbul de experiență în sfera transmisiunilor, tehnologiilor informaționale, etc.

Ministrul Liang Guanglie a mai specificat că partea chineză este interesată de dezvoltarea unor relații reciproc avantajoase cu Republica Moldova pe toate dimensiunile, inclusiv cea militară. „Consider că noi putem organiza instruirea comună a militarilor noștri din unitățile de menținere a păcii în scopul dezvoltării interoperabilității în cadrul unor eventuale misiuni umanitare sau de lichidare a consecințelor calamităților

naturale sub egida ONU. Evenimentele de ultimă oră din diferite zone ne demonstrează că militarii sînt cea mai eficientă forță, care poate interveni pentru a ajuta populația sinistrată”, a spus ministrul chinez al apărării.

La rîndul său, Vitalie Marinuța a adus mulțumiri autorităților de la Beijing pentru susținerea acordată Republicii Moldova, inclusiv în domeniul militar. Potrivit ministrului moldovean al Apărării, colaborarea dintre cele două armate este în beneficiul nu doar al instituțiilor militare ale Chinei și Moldovei, dar și a popoarelor celor două state. În acest context, Vitalie Marinuța a specificat că în urma granturilor oferite de partea chineză Armatei Naționale în ultimii ani, s-a reușit implementarea unor proiecte de perfecționare a pro-

gramelor de instruire a studenților de la Academia Militară „Alexandru cel Bun”, precum și a militarilor din Batalionul 22 de Menținere a Păcii. Mai mult, unele utilaje medicale și ambulanțe, transmise de Armata RPC părții moldovenești sînt în dotarea unităților moldovenești de menținere a păcii dislocate în Zona de securitate din raioanele de est ale Republicii Moldova.

În cadrul întreprinderii, miniștrii apărării al Chinei și Moldovei au făcut un schimb de opinii vizavi de securitatea regională și mondială, evoluțiile politice, economice și militare din diferite zone. Vitalie Marinuța și Liang Guanglie au abordat și problemele de pregătire și instruire a forțelor de menținere a păcii, utilizarea lor în misiuni reale de acest gen în diferite teatre de operații. În acest

context, partea chineză s-a arătat interesată de experiența colegilor moldoveni de participare la asemenea operațiuni atît cu contingente militare, cît și cu observatori.

Ministrul Apărării al Republicii Moldova, Vitalie Marinuța, efectuează o vizită oficială în Republica Populară Chineză, în perioada 10 — 15 septembrie, la invitația omologului său Liang Guanglie. Agenda vizitei include întreprinderi bilaterale cu conducerea de vîrf a Ministerului chinez al Apărării, Guo Boxing, vicepreședintele Comisiei Militare Centrale a RPC, vizitarea districtelor militare Shanghai și Shaanxi, precum și familiarizarea cu programul de studii și instruire a Centrului de instruire a forțelor de menținere a păcii și Universitatea Națională a Apărării.

Abonați-vă la “Oastea Moldovei”! Indice de abonare: 76946

Oficial

TRATAMENT DENTAR GRATUIT PENTRU COPIII CU DIZABILITĂȚI DIN MOLDOVA

Circa 30 de copii cu deficiențe de auz din Chișinău beneficiază de tratament stomatologic gratuit în cadrul unui proiect umanitar moldo-american desfășurat în incinta Spitalului Clinic Militar Central (SCMC) în perioada 11-15 septembrie.

Beneficiarii proiectului sînt copiii de la Orfelinatul din Strășeni, de la Școala-internat pentru persoane cu handicap din Ialoveni, precum și cei de la Școala specială nr.12 pentru copii cu deficiențe de auz din Chișinău.

Aflat într-o vizită de familiarizare la Spitalul Clinic Militar Central, ambasadorul SUA în R. Moldova, William Moser, a declarat că aceasta este ultima vizită a medicilor americani în Republica Moldova în cadrul proiectului umanitar destinat pentru ajutorarea copiilor cu necesități speciale din Republica Moldova. „Am decis să oferim asistență gratuită copiilor din familiile social-vulnerabile, pentru că ei au cea mai mare nevoie de susținere din partea noastră. Cu Școala specială nr.12 pentru copii cu deficiențe de auz avem o relație specială de colaborare de mai mult timp, iar toate proiectele de asistență umanitară implementate în cadrul acestei instituții au adus doar rezultate pozitive”, a declarat ambasadorul SUA.

Potrivit colonelului — medic din cadrul Gărzii Naționale a Carolinei de Nord, SUA, Glenn Garland, în rezultatul investigațiilor medicale efectuate, s-a constatat că unii copii au probleme serioase cu dinții, deoarece din păcate, din lipsă de bani, aceștia merg foarte rar la medicul stomatolog. „Am decis să mă implic în acest proiect, pentru că astfel am avut posibilitatea să îmbunătățesc sănătatea

dentară a copiilor și să ofer acestora sfaturi despre îngrijirea corectă a cavității bucale”, a spus Garland.

Maiorul Andrei Grumeza, șeful secției chirurgie maxilo-facială și stomatologie a Spitalului Clinic Militar Central (SCMC), a declarat că pe parcursul proiectului, specialiștii americani au avut parte de toate condițiile pentru asigurarea unui mediu confortabil de lucru în timpul tratamentului dentar. „De regulă, administrația SCMC pune la dispoziția specialiștilor americani un cabinet stomatologic separat cu utilajele necesare, iar medicamentele pentru tratament sînt oferite prin intermediul Programului de Asistență Civică și Umanitară al Comandamentului European al SUA”, a menționat Grumeza.

Potrivit sursei citate, copiii care beneficiază de tratament gratuit din partea colegilor americani sînt foarte mulțumiți de rezultate. La sfîrșitul tratamentului, fiecare copil primește cite o periută, pastă de dinți și un carnețel pentru notițe, iar acest lucru încurajează copiii să aibă grijă de igiena lor dentară.

Potrivit Biroului de Cooperare Militară al Ambasadei SUA la Chișinău, în ultima fază a proiectului umanitar moldo-american vor fi tratați circa 150 de copii cu dizabilități

din Chișinău, Ialoveni și Strășeni.

De menționat că acțiunea de prestare a serviciilor stomatologice gratuite face parte din Programul Parteneriatului pentru Pace dintre Carolina de Nord și Republica Moldova și Programul de Asistență Umanitară implementat de Comandamentul European al SUA.

Proiectul umanitar, în cadrul căruia copiii cu nevoi speciale din Republica Moldova au beneficiat de tratament dentar gratuit, este finanțat de Programul de Asistență Civică și Umanitară implementat de Comandamentul European al SUA, în colaborare cu Biroul pentru Colaborare în Domeniul Apărării și Biroul de Cooperare Militară al Ambasadei SUA la Chișinău.

PREMIERĂ DUPĂ DOUĂ DECENII

La Centrul de Cultură și Istorie Militară a avut loc prezentarea filmului documentar „Voluntar”, dedicat ostașilor decedați în războiul de pe Nistru din 1991-1992 și, în special, eroului Filip Lupașcu.

Filmul produs în anul 1993 vorbește despre valorile naționale, eroism și trădare. Organizatorii susțin că această prezentare este o premieră a filmului. „Bănuiesc că „Voluntarul” este primul film cu tentă documentară, care povestește despre tragicele evenimente din 1991-1992. Ne pare bine că am dat de urmele acestui film, dedicat adevăratului erou al neamului Filip Lupașcu, care a fost trădat împreună cu un grup de cercetași și a decedat cu moarte de erou la data de 19 mai 1992 în apropierea satului Coșnița”, a declarat colonelul în rezervă Andrei Covrig.

Ideea realizării acestui film i-a aparținut răposatului regizor Vlad Plămădeală. „Lucram cu Vlad la un film documentar, cînd într-o zi el a venit la mine cu un sinopsis al filmului „Voluntarul”. Mi-a plăcut foarte mult ideea, de aceea am lăsat proiectul precedent și am început lucrul asupra filmului dat”, își amintește producătorul Constantin Lăpușneanu.

După cum susțin organizatorii, scopul acestei prezentări a fost de a informa tînăra generație despre realitatea conflictului din 92 și de a le aduce aminte spectatorilor, printre care au fost studenții Academiei Militare și Colegiului de Coreografie, despre eroii neamului nostru.

La final a fost organizată o discuție cu spectatorii, la care au participat organizatorii, producătorul filmului Constantin Lăpușneanu și doamna Maria Lupașcu, soția eroului decedat.

Dmitrii VOSIMERIC

PENTRU COPII, PENTRU VIITORUL NOSTRU

Ministerul Apărării, prin susținerea proiectului-pilot internațional „Home”, ajută copiii, oferindu-le posibilitatea să obțină o poziție stabilă în societate, a declarat Vitalie Ermicioiu, locțiitor șef al Centrului de Cultură și Istorie Militară la premiera spectacolului „Casa” ce a avut loc pe scena Centrului de Artă și Cultură „Ginta Latină” la 8 și 9 septembrie, curent.

Spectacolul este finalitatea scenică a acestui proiect internațional de caritate, iar participanți și creatori sînt șapte copii de la gimnaziul-internat nr. 3 din Chișinău cu vârste cuprinse între 8-15 ani, care au adus în scenă dans, teatru și arte vizuale, bazate pe istoriile și ideile copiilor orfani despre casă și locul lor în ea.

Ce reprezintă casa? Sînt pereții, mobila, acoperișul? Sau este un amalgam de emoții și o arhivă de amintiri, care toate la un loc fac ca acest lăcaș să-ți fie aproape de inimă? Este o construcție, o țară, sau doar trupul nostru? Proiectul „Casa” încearcă să ștergă orice îndoială prin intermediul unui dans ne-tradițional și multă improvizatie.

„Considerăm că teatrul (dansul) îi poate ajuta să uite de izolare, sporind capacitățile creative, iar prezența lor în spectacole îi va inspira și stimula pe alți copii, aflați în aceeași situație”, a mai accentuat Ermicioiu.

Cei șapte copii implicați în proiect au renunțat la vacanța de vară în schimbul creației. Xenia, una din cele mai active participante, a mărturisit că i-a fost greu la început, nu înțelegea ce se cere de la ea, la ce trebuie să lucreze și ce gen de dans au de executat. Despre profesori, spune că sînt cei mai buni și nu ar dori să se despartă de ei, deoarece aceasta presupune să părăsești din nou o casă, chiar dacă aceasta este una imaginată. Prestația ei a fost calificată drept

una excelentă. Pe scenă, emoțiile au încercat-o doar în prima zi, după care ele pur și simplu au dispărut. „Odată cu participarea în acest proiect, viața mea s-a schimbat. Acum, nimeni și nimic nu mă împiedică să visez, să sper că mâine va fi mai bine”, a mai adăugat „Xiușa”.

Proiectul „Casa” este rezultatul colaborării vestitului actor, coregraf și profesor din Olanda, Benno Voorham, reprezentant al LAVA-Dansproduction (Suedia), alături de o echipă de șase dansatori profesioniști din Republica Moldova (Asociația pentru dezvoltarea dansului modern), Ucraina și Republica Belarus. Un proiect sponsorizat de Fundația Soros Moldova. „Sînt interesat în explorarea potențialului creativ și narativ al corpului uman prin mișcare. Caut să valorific vesele

și reflecțiile despre casă al celor ce au crescut în absența căldurii părintești. Nu e deloc ușor, dar nici nu mă așteptam să fie altfel. Sînt optimist și sper că am realizat o treabă bună”, a declarat Benno Voorham.

La finele spectacolului am văzut chipuri curioase, care s-au avîntat într-o discuție interactivă. Cei din sală au încercat să afle detalii din spatele cortinei. Benno a destăinuit că ideea proiectului a luat naștere acum un an și jumătate.

„Formatul și ideea promovării acestui spectacol au fost reușite și originale în același timp”, a opinat Lilia, elevă în clasa a V-a la liceul „Natalia Gheorghiu” din capitală. Tot ea, în rezultatul celor vizionate, ne-a spus că adulții și copiii pot fi prieteni, chiar dacă uneori există mici neînțelegeri.

Petru Vinari este student la Relații publice și Comunicare. Despre spectacol a aflat din postările care circula pe rețelele de socializare. Consideră că mesajul pe care au vrut să-l transmită protagoniștii acestui proiect a fost unul foarte clar și pe înțelesul publicului. Creația în sine poartă un caracter pedagogic, și pentru că tema este actuală, merită să fie difuzată în continuare. Potrivit lui, casa în viziunea copiilor de la internat are o conotație aparte. Ei o asociază cu părinții, care de cele mai multe ori îi abandonează. Petru spune că ce a văzut pe scenă nu este o nouă, dar este o lecție învățată.

Efortul și performanța celor implicați în acest proiect a presupus cinci săptămîni de antrenament continuu, fiind găzduiți în tot acest timp de Centrul de Cultură și Istorie Militară. Organizatorii promit să desfășoare mai multe spectacole în localitățile din Republica Moldova, inclusiv și pe malul stîng al Nistrului. Fiecare din ele se va finaliza cu o discuție, în care copiii și adulții vor aborda teme despre casă, societate și locul omului în această lume. În 2013, experiența reprezentanților moldoveni va fi împărtășită publicului din Ucraina și Republica Belarus, unde spectacolul va lua o altă amploare cu o nouă versiune și cu noi participanți.

Locotenent
Natalia ANDRONACHI

Pentru Onoare!
Pentru Patrie!
Pentru Tricolor!

Oastea Moldovei

Centrul mass-media militară

Șef Centrul mass-media militară –
redactor-șef
locotenent-colonel Ion VULPE
tel. 252-252

Locțiitor-șef Centrul

mass-media militară
maior Sergiu LECA
tel. 252-047

Echipe redactionale:

locotenent major Inga MIHAILOVA
locotenent Natalia ANDRONACHI
plutonier adjutant Vitalie IOVU
Ecaterina RUSSU
Larisa ȚIBULEAC
plutonier Dmitrii VOSIMERIC
oasteamoldovei@army.md
tel. 252-045, 252-047

Sectia TV/Radio:

locotenent major Denis ROTARU
locotenent Pavel MAFTEI
locotenent Mihaela MÎRZA
Mihai DASTIC

ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 252-019

Sectia internet:

maior Viorel GLAVA
Diana MOISA
tel. 252-021

Centrul mass-media militară
or. Chișinău, șoseaua Hîncești, 84
Materialele publicate
de „OASTEA MOLDOVEI”
reflectă opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEA MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimitere la sursă.

Tipărit la „Prag-3”, Tiraj 2000. Comanda 2244

Academia Militară a Forțelor Armate: REALIZĂRI ȘI SPERANȚE ÎN ANUL JUBILIAR

Interviu solicitat colonelului Mihail BUCLIȘ, comandant-rector al Academiei Militare "Alexandru cel Bun"

- Cum caracterizați importanța instituției pe care o conduceți?

- Nu este o noutate că Academia Militară „Alexandru cel Bun” este unica instituție de învățământ cu profil militar din țară, care are menirea de a pregăti cadre profesionale pentru Forțele Armate ale Republicii Moldova.

Ne bucură faptul că instituția este apreciată pe arena internațională. La finele anului trecut, în rezultatul unui bilanț, academia noastră a fost desemnată în calitate de expert pentru dezvoltarea Institutului Militar din Armenia.

Pentru că sîntem membri ai Consorțiului Programului "Parteneriat pentru Pace" al Academiei de Apărare și Instituțiilor de Studii de Securitate, în componența căruia intră 58 de țări, ne străduim să evoluăm treptat în baza programului de modernizare a Academiei Militare.

În acest an vom fi martorii primei promoții de masteranzi militari. Pe viitor îi văd colonei, comandanți de unități, și poate chiar mai mult.

Ne-am dori o Academie Militară cu o infrastructură ca cea a Georgiei, construită de la zero. Dar, îndrăznesc să afirm că, alții au o infrastructură foarte bună, pe cînd noi avem oameni foarte buni.

- Cu ce acțiuni manageriale importante ați pornit în noul an de studii? Care sînt principalele obiective proiectate?

- Eforturile principale vor fi îndreptate la autoevaluare, în scopul acreditării instituției noastre pentru anul 2013. Preconizăm ca, pînă în luna mai a anului viitor, academia să fie acreditată de către organismul abilitat - Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare. Este un proces important pentru noi, pentru că în următorii cinci ani să putem activa în bază legală. Un alt obiectiv primordial este acreditarea științifică a Centrului de

Studii Strategice de Apărare și Securitate, a revistelor, precum și atestarea personalului din domeniul științific. Aceasta ne oferă posibilitatea să avem consiliul nostru, ca ulterior să putem acorda titlul științific de doctor. La moment, avem mare nevoie de persoane deținătoare a titlurilor științifice.

Un al treilea obiectiv este continuarea proiectului "MARC", inițiat în 2011 cu Școala Navală postuniversitară din Monterey, California, fiind susținuți și de Germania. Un proiect în domeniul securității ciberneticii (cyber security), care la finele lunii septembrie urmează să fie aprobat de către NATO. Participarea în acest proiect e semnificativă pentru instruirea cadrelor tinere în domeniul IT (tehnologii informaționale) și securitatea cibernetică.

O altă misiune stabilită pentru noul an de studii este colaborarea cu Institutul de Limbi Străine de la Leipzig, Germania.

După 19 decembrie, intenționăm să desfășurăm un curs internațional de menținere a păcii, cu instruirea studenților străini contra plată. Misiunea este strîns legată de activitățile întreprinse de forțele noastre mixte de menținere a păcii, dislocate în raioanele de est ale Republicii Moldova. Opinia internațională este preocupată de măsurile pe care le desfășoară țara noastră în Zona de Securitate.

Dezvoltarea infrastructurii este o altă acțiune care merită atenție. Împreună cu Federația Moldovenească de Fotbal intenționăm să amenajăm un teren de mini-fotbal în cadrul academiei. Și cred că mai sînt încă multe de realizat...

- Programul de învățământ a fost actualizat? Intenționați să adăugați cursuri opționale sau dimpotrivă, să reduceți din cele existente?

- Ajustarea curriculumului educațional

la standarde occidentale a avut loc încă de la începutul anului precedent. Modificările în planul de învățământ au fost coordonate cu Ministerul Educației, fiind respectate prevederile procesului de la Bologna atît pentru studiile de licență, cît și pentru cele de masterat.

În acest an, pentru dezvoltarea competențelor militarului profesionist au fost introduse mai multe discipline facultative și opționale, printre care evidențiem procedee de planificare a luptei, pregătirea de comunicații, comandă și control, securitatea națională și știința administrativă.

- 2012-2013 este anul în care pentru prima dată veți avea clase mixte de studenți. În acest sens, instituția a suferit ceva restructurări?

- Schimbări majore nu au survenit. Fetele merg la studii împreună cu băieții, execută aceleași activități ale programului zilnic, cu ieșiri de campanii etc. În ceea ce privește condițiile de trai, pentru ele au fost efectuate lucrări de finisare în două încăperi de la etajul superior al căminului.

- Care este situația la capitolul facultăți, catedre și cadre didactice?

- Noutatea acestui an universitar o constituie funcționarea Academiei Militare într-o nouă organigramă, aprobată în anul 2011. La facultatea deja existentă, Științe Militare, adițional a fost creată cea de-a 2-a - facultate, Administrație publică. În cadrul Facultății Științe Militare avem catedrele: Arta militară, Sisteme de armament, Tehnica militară, Artilerie, Comunicații și informatică și Pregătire fizică și sport. De curînd în componența Facultății Administrație publică este și Catedra Științe umanistice și limbi străine.

Corpul profesoral îl alcătuiesc persoanele care au activat de la începuturile

instituției militare. Totodată, anul acesta am hotărît să invităm cadre noi, cu experiență, participanți în conflictele militare din Afganistan și Iraq și de asemenea, mai mulți profesori cu titluri științifice, specialiști în administrare publică.

La ora actuală, instituția numără 117 cadre didactice, dintre care 42 cu titluri științifice.

- Din păcate, academia nu pregătește specialiști logisticieni. Nu vă gândiți să întreprindeți careva măsuri pe această filieră?

- Academia Militară "Alexandru cel Bun" pregătește ofițeri doar la specialitățile artilerie, infanterie și transmisiuni. Dar, Centrul de Perfecționare Continuă, care este al 24-lea centru din lume, a fost acreditat de a instrui ofițerii în cadrul mai multor cursuri de perfecționare la solicitarea conducerii Ministerului Apărării. Așa că, periodic, se organizează cursuri pentru pregătirea logisticienilor, observatorilor militari, comandanților de plutoane ș.a.

- Ce șanse au studenții militari de a aplica la o bursă în străinătate? Cum vedeți colaborarea internațională pentru acest an?

- Studenții militari beneficiază de burse de studii reieșind din numărul de locuri pe care ni le oferă guvernele țărilor străine. Actualmente avem studenți în Grecia, România, Turcia și un student în Statele Unite ale Americii.

Mai mulți ani la rînd, academia nu a fost implicată în acțiuni internaționale. În noul an revenim pe planul aplicațiilor. La sfîrșitul lunii noiembrie o companie de studenți ai academiei urmează să participe, alături de colegii lor militari din Batalionul cu Destinație Specială și Batalionul 22 de Menținere a Păcii, la un exercițiu de anvergură în Germania. Cei care vor merge încolo beneficiază deja de pregătiri suplimentare în afara orelor de studii, organizate de către Centrul de Perfecționare Continuă.

Mai avem planificată o activitate în domeniul colaborării internaționale cu implicarea Academiei Militare "Alexandru cel Bun". La aplicațiile bilaterale cu militarii români din martie-aprilie 2013 vor participa circa 30 de studenți artileristi, de la anul întîi și doi.

- În octombrie, curent, Academia Militară aniversează frumoasa vîrstă de 20 de ani. Se anunță o perioadă aglomerată din punct de vedere al evenimentelor?

- Anul universitar 2012-2013 este un an de referință pentru instituția noastră, deoarece în acest an Academia Militară va aniversa 20 de ani de activitate. Toate măsurile consacrate acestei zile vor fi organizate la 5 octombrie, de ziua profesorului. Vom avea drept invitați de onoare persoane din Conducerea Republicii Moldova și Ministerului Apărării, dar și mulți alții care au tangență cu armata.

Concurența feminină condiționează competența

Deși nu sînt bărbați, au ales să îndeplinească o meserie, care nu prea mulți curajoși se încumetă s-o profeseze. Mai bine de o lună și jumătate, studențele militare ale Academiei Militare "Alexandru cel Bun" nu-și lustruiesc mai prost bocancii și știu cu desăvîrșire să mînuiască armamentul din dotare.

Femeile au făcut parte din cadrul armatelor începînd cu secolul 18, însă abia la sfîrșitul anilor '40 au fost recompensate ca atare și considerate membre cu drepturi depline.

În lume sînt cîteva state unde armata este obligatorie pentru femei, cum ar fi: China, Eritrea, Israel, Libia, Malaesia, Coreea de Nord, Peru și Taiwan. În 2002, Suedia a luat în calcul recrutarea femeilor în armată pe motiv că excluderea lor se împotrivesc ideii de egalitate între sexe. În Armata Națională a Republicii Moldova reprezentantele sexului frumos îndeplinesc serviciul militar prin contract cot la cot cu băieții.

S-au încorporat în armată cu o dorință dezlănțuită de a schimba ceva. Cele nouă eroine au convingerea că pot contribui la dezvoltarea organismului militar. La fel, profesionalismul de care actualmente dau dovadă, poate contribui la prosperarea armatei și crearea unei imagini pozitive în societatea civilă.

În pofida faptului că împart același acoperiș cu băieții, studențelile militare le-au fost asigurate condiții decente de trai. Sînt cazate într-o altă aripă

a blocului de locuit, separat de cazarma băieților, cu condiții aparte.

În special pentru ele au fost efectuate reparații capitale, iar la moment, acestea oferă condiții optime de cazare și studii. Pentru a exclude eventuale probleme, administrația Academiei Militare a hotărît să instaleze pe coridorul fetelor o cameră de supraveghere.

Studenta Galina Gruzcov a avut anterior experiența de a trăi în unul din căminele studențești civile din capitală. În opinia ei, ce a văzut acolo și

ce reprezintă căminul din cadrul Academiei Militare este o diferență dintre cer și pămînt. La fel de mulțumită de serviciile pe care le prestează instituția militară este și studenta Olga Boldescu. Potrivit ei, fetele beneficiază de apă caldă pe tot parcursul zilei, iar referitor la hrană, spune că nimeni nu a dat jos din kg. Obiecții la acest capitol nu are. În ceea ce privește porțiile suplimentare, cu mare drag le împart cu colegii lor băieți.

Cea mai fericită din toate rămîne a fi Carolina Dropco, ultima dintre ele venită să completeze

rîndurile studențelilor militare. Într-o dimineață, la o oră destul de matinală a fost telefonată personal de către comandantul-rector al academiei, colonelul Mihail Buclîș. Apelul nu a fost unul de curtoazie, ci a reprezentat biletul de trecere în Academia Militară, cu condiția susținerii testelor. A reușit în ultima săptămînă a cursului de integrare a tînărului student să însușească aspectele artei militare cît alții în trei.

"Ne diferențiem de celelalte plutoane, doar că alcătuim un grup mixt de studenți. Este același regim, respectăm aceleași obligațiuni și responsabilități. Într-o perioadă relativ scurtă am reușit să ne împrietenim. Atunci cînd este nevoie, ne ajutăm reciproc cu un sfat.

Singura lipsă de asemănare este că fetele sînt cazate în cămin, pe cînd noi, băieții, locuim în condiții de cazarmă. Privești cu admirație o femeie ce poartă ținuta militară, în fața căreia simți o emoție care place, mai ales cînd vezi că îndeplinesc aceleași misiuni de rînd cu bărbații", a declarat Vasile Olar, student în anul I, plutonul de transmisiuni.

În majoritatea țărilor, femeile din cadrul armatei îndeplinesc funcții în domenii precum cel logistic, medical sau administrativ, existînd o mare reticență în a plasa femeile pe posturi care presupun contactul cu inamicul. Dar iată că la noi dorința de afirmare și de muncă a viitoarelor transmisioniste nu rămîne neobservată de superiori. Sperăm și credem că, în viitorul apropiat, ele vor fi acelea cărora le vor fi încredințate și misiuni dintre cele mai importante.

Pagină realizată de
locotenent Natalia ANDRONACHI

Militarul la datorie

„Am avut nevoie de studii pentru a face o diferență pozitivă”, declară maiorul Gleb COCA și insistă pe experiența ce „poate face o lume mai bună”

În secolul tehnologiilor informaționale, acum când sîntem convingi că informația și cunoștințele dețin un rol de frunte, investiția de bază rămîne a fi potențialul uman. Armata Națională la acest capitol are cu ce se mîndri. Militarii permanent își îmbogățesc cunoștințele, depun efort pentru a fi în pas cu noile tehnologii și realități.

Unul dintre ofițerii care crede în perseverență și a dat dovadă de rezultate extraordinare este maiorul Gleb Coca, proaspătul masterand la Universitatea Creighton din SUA.

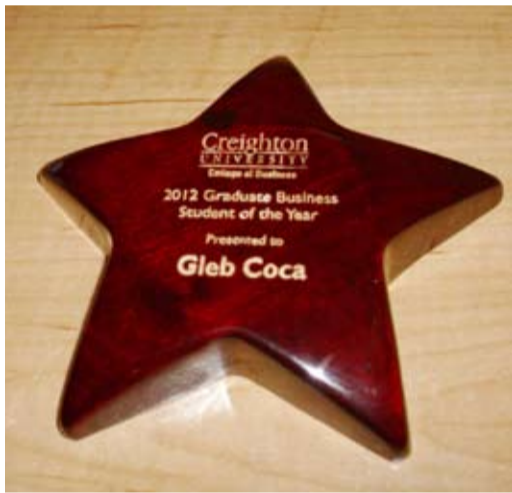
Cîndva fascinat de uniforma militară, astăzi a ajuns să împartă destinul cu aceste straie mozaicate. Deopotrivă cu arta militară, ofițerul Coca pledează pentru științele exacte și anume este un bun specialist în lumea cifrelor. Pentru el armata e o prioritate: „Îmi place ceea ce se întîmplă aici, cum se lucrează, îmi place strictețea, exigența și disciplina. Sînt persoane cărora le este ușor să lucreze cînd sarcinile sînt bine definite”, menționează Gleb.

Datorită educației primite în familie, dar și setei de a cunoaște și a fi bun în toate, domnul Coca a continuat să studieze. Iar atunci cînd Dumnezeu și persoanele din jurul său l-au îndrumat să aplice pentru o bursă de masterat în Statele Unite ale Americii, a devenit cîștigătorul ei. „Probabil am avut norocul să am persoane potrivite alături de mine la momentul oportun, care, de fapt, m-au îndrumat să încerc. Am aplicat și am cîștigat. Și astăzi îi sînt recunoscător acelei persoane pentru încurajarea și îndemnul de care am avut parte. Este foarte important să știi ce oameni te înconjoară și cum te pot influența”, mai susține Gleb.

Potrivit unicului absolvent moldovean al Universității Creighton, bursa Muskie fellowship este o bursă oferită de Departamentul de Stat al SUA și gestionată de International Exchange and Research Board Moldova. Muskie fellowship este un program foarte selectiv cu o rată de accept de 4%. Concursul se desfășoară în cîteva etape. Prima etapă constă în concursul de scrisori de intenție.

Apoi urmează etapa a doua de concurs – interviul. Acesta este susținut de un grup de profesori din SUA, absolvenți (alumni) recenți ai programului, reprezentanți ai IREX-ului din Washington DC, Chișinău, și alte persoane.

După ce treci de etapa interviului – ești invitat la susținerea testului la limba engleză și a testului de specialitate. În dependență de rezultatele obținute, IREX Washington expediază dosarul către universități partenere, care desfășoară concursul intern de admitere la facultățile solicitate. Odată ce ai trecut

de această ultimă etapă, te poți considera un cîștigător al bursei.

Atunci cînd povestește despre studiile din SUA, vorbește ca despre un vis împlinit, pentru că prin muncă proprie a tins și a reușit.

„Nu știu cît de des militarii vorbesc despre visele lor – dar eu să cred că dacă ai un scop și fiecare zi faci ceva ca să atingi acel scop – cu siguranță mai devreme sau mai tîrziu îl vei realiza. Așa se întîmplă întotdeauna, și așa s-a întîmplat și cu mine. Eu am vrut să învăț ca să devin un specialist mai bun la locul meu de lucru. Prietenii mei, familia mea mă respectă și țin la mine și fără ca eu să am studii de masterat în străinătate. Eu am avut nevoie de acele studii că să pot să iau decizii mai bune la serviciu, că să pot să las în urma mea

ceva bun – un sistem mai eficient, o armată mai bună sau poate chiar o lume mai bună. Am avut nevoie de acele studii pentru a face o diferență pozitivă”.

Această experiență utilă își va lăsa amprenta asupra activității sale, fiindcă specialistul în finanțe spune că schimbările nu se fac într-o zi, și doar pentru că o persoană sau alta a venit cu idei noi și cu cunoștințe noi. „Miracolul transformării are nevoie de timp ca să se întîmple. Schimbările nu depind doar de o persoană. Este un efort comun. Singurul lucru la care eu țin să nu dispară este perseverența și insistența. Cred că aceste 2 calități sînt cheia succesului.” Protagonistul de azi accentuează că, în detrimentul celor care aruncă comentarii și încearcă să te convingă că nu vei reuși să faci nimic, trebuie „să știi să îți urmezi scopul”.

Procesul de acumulare a cunoștințelor timp de doi ani într-o țară străină cu un mod de existență diferit față de viața noastră, ofițerul Coca îl descrie drept unul „unic și deosebit”.

„Cineva a spus că nimeni dintre acei care au studiat peste hotare nu rămîne neschimbat datorită experienței pe care a avut-o. O expunere la un alt sistem de învățămînt, la o altă cultură este asimilată de noi și devine o parte din noi. Omul este o ființă socială și se formează din interacțiunea pe care o are cu alți oameni. Noi sîntem influențați de familia noastră, de colegi, prieteni și de profesorii noștri. Cu siguranță și ei au avut o influență asupra mea.”

Atît de impresionant și cu abnegație maiorul Gleb Coca povestește despre experiența sa de dincolo de ocean, încît am să vă rog să-i savurați cuvintele: „Deseori am avut impresia că odată ce treci peste ocean, în partea cealaltă a lumii, totul e pe invers față de cum sîntem noi obișnuși. Să zicem sistemul de învățămînt în SUA. Lecțiile sînt interactive, iar sistemul de notare încurajează participarea activă a studenților în discuțiile din clasă. Este și talentul profesorilor care știu să încurajeze studenții să își exprime opiniile, să-i învețe că opinia lor contează. Noi am avut clase în care profesorul vorbea mai puțin de 30 la sută din timpul de predare, și au fost unele dintre cele mai interesante.

O altă abordare care mi-a plăcut a fost accentul pe care îl pun școlile ame-

ricane. În SUA, cadrele didactice au drept scop studiul fiecărui cadet (student) pentru a vedea care sînt domeniile în care acesta are capacități mai bune și pun accentul în dezvoltarea și aprofundarea acelor capacități și abilități.

Multe astfel de diferențe mi-au lărgit orizontul și, probabil, m-au făcut mai critic. Odată ce vezi că ceea ce toată viața făceai într-un fel pe care îl considerai singurul fel corect – vezi că se poate și altfel – asta te schimbă. Și aici nu vorbesc doar de sistemul de învățămînt, ci și de atitudinile în situații de zi cu zi, care ne pot face viața mai frumoasă fără să necesite resurse financiare – cum ar fi să spui mulțumesc șoferului de microbuz, să fii amabil cu vînzătorul din magazin sau taxatorul din transportul public, să nu arunci gunoii în stradă, cu alte cuvinte să respecti munca altuia. Aici e vorba de atitudine, care nu costă bani și depinde doar de noi.”

Despre profesori și despre colegii are doar cuvinte de laudă. Un loc aparte pentru persoana Gleb Coca îl dețin oamenii pe care i-a întîlnit și pe care îi consideră generoși și respectuoși. În timpul aflării în SUA a făcut și voluntariat, ceea ce i-a deschis noi viziuni și și-a definit noi teorii ce ar fi de bun augur în țara noastră. „O companie poate fi profitabilă aducîndu-și contribuția la o viață mai bună pentru clienții săi, astfel căpătînd și mai mare profit în activitatea sa, iar clienții rămînîndu-i fideli”, accentuează cel care a făcut voluntariat și în Alianța de Etică în Business. Potrivit specialistului în materie de finanțe, companiile private investesc mult pentru implementarea unor tehnici și pro-

ceduri în diferite domenii ale activității sale, inclusiv în tehnici financiare. Dacă aceste companii sînt gata să investească resursele sale limitate pentru a îmbunătăți procesele – atunci cu siguranță aceste procese sînt eficiente și merită să fie implementate în sistemul public. „La nivelul funcției mele vreau să utilizez instrumentele financiare pe care le-am învățat. Tînd să cred ca dacă aceste instrumente sînt utilizate pe larg și pentru o perioadă îndelungată de către companii private – ele merită și atenția noastră”, accentuează specialistul principal secția politici salarizare și pensii.

Drept îndrumare pentru cei care doresc să-i urmeze calea, maiorul Coca a opinat: „Să fie pregătit moral pentru o muncă grea. Americanii iau foarte în serios studiile. Atunci cînd știi că colegii tăi plătesc sume enorme pentru a învăța – ai obligația morală să înveți și tu.” În același context mai adaugă: „Oamenii se conduc cel mai bine prin prisma valorilor pe care le au, dacă tu cu adevărat, sincer crezi în ceva, vei reuși să faci acel lucru, să te bucuri de el. Fiecare trebuie să descopere în sine care sînt valorile și calitățile care ne avantajează și ne descriu personalitatea”.

Despre reușite și merite cred că am putea scrie o carte, doar că interlocutorul este mult prea modest. Diplomele, mulțumirile, articolele în străinătate – toate acestea și multe alte mențiuni demonstrează cît de responsabil și sîrguincios, cît de calculat și manierat este ofițerul Armatei Naționale, care întîi de toate este om cu principii, deși susține că nu le are delimitate, cred că dumnea-voastră, dragi cititori, le veți desluși din multe citate. Ce a făcut pentru a avea asemenea succes? Cum a reușit să-i cucerească pe americani? „Nimic deosebit, doar am fost eu”, zice zîmbind mirat cel care s-a învrednicit de nominalizarea „Studentul anului”.

Un nou exemplu de urmat, o persoană care-și cunoaște responsabilitățile, care știe cînd să fie sever și cînd să încînte cu chipul senin. Deși a ales universul datelor exacte, poate fi și un filosof sufletist. Este dornic de a face schimbări în bine, de a lăsa fapte bune în urma-i. Fără reproșuri, doar cu viziuni pozitive, mereu gata pentru o nouă provocare, ofițerul Armatei Naționale, maiorul Gleb Coca.

Locotenent Mihaela MÎRZA

INSTRUIRE LOGISTICĂ PENTRU ARMATA NAȚIONALĂ

Militarii Armatei Naționale au participat în perioada 11-14 septembrie la cea de-a șasea etapă a cursului logistic „Multinational Logistics Workshop”, organizat de Comandamentul Forțelor Întrunite ale SUA.

Potrivit colonelului Veaceslav Bălățel, comandant interimar al Comandamentului Logistic, atelierul este o continuare a ședințelor cu același generic desfășurate în luna februarie a anului curent, în cadrul căruia militarii moldoveni au studiat logistica NATO, principiile, politicile și organizarea domeniului logistic în mediul multinacional și suportul în implementarea obiectivelor de parteneriat.

Colonelul Bălățel a specificat că primele etape ale cursului au avut ca

scop familiarizarea militarilor Armatei Naționale cu logistica armatei SUA și NATO, logistica forțelor terestre, aeriene și maritime, principiile și politicile de planificare operațională și logistică NATO. În cadrul celei de-a șasea etape, aceștia au studiat posibilitățile de suport logistic pentru Armata Națională, precum și aspecte legale de planificare și organizare ale acestuia.

În opinia comandantului interimar al Comandamentului Logistic, astfel de ateliere sînt utile pentru militarii

Armatei Naționale, ținînd cont de faptul că experiența logisticienilor americani cuprinde nu numai cunoștințe teoretice vaste în domeniu, dar și abilități practice obținute în misiunile internaționale, ce ar putea fi aplicate cu succes în sistemul logistic al Armatei Naționale la nivel strategic, operațional și tactic.

Cursul „Multinational Logistics Workshop” se desfășoară de două ori pe an începînd cu 2010 și este destinat personalului militar care activează în structurile logistice ale Armatei Naționale.

Următoarele etape ale atelierului „Multinational Logistics Workshop” sînt planificate pentru anul 2013.

„Dificultățile țin de insuficiența bugetară”

Interviu solicitat colonelului Andrei ȘARBAN,
loctiitor-șef Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru asigurarea resurselor

– *Domnule colonel, vă rog să ne vorbiți despre aria de preocupări în calitate de loctiitor-șef Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru asigurarea resurselor și rolul acesteia în cadrul armatei.*

– Necesitatea unei asemenea funcții și a unor asemenea preocupări țin de managementul resurselor în structura militară. Resursele presupun componenta materială și cea de personal, de aceea în instituția militară, începând de anul trecut, structura acestor resurse s-a reorganizat și s-a unit sub o conducere unică și anume a loctiitorului șefului Marele Stat Major pentru asigurarea resurselor. Când vorbesc de bunuri materiale mă refer la tot spectrul, începând de la armament, tehnică și finalizând cu bunuri materiale pe serviciul cazare, asigurare, cartiruirea trupelor, asigurare cu apă, canalizare, căldură etc, toate acestea reunindu-se într-un complex de măsuri privind asigurarea cu resurse materiale. Tot în acest segment de responsabilitate se include și gestionarea resurselor de personal.

– *Care era imperativul unor asemenea restructurări?*

– Necesitatea era de a eficientiza gestionarea resurselor astfel, încât unitățile de luptă și persoanele care se preocupă de planificarea activităților de luptă, de instruire, de mobilizare să aibă un suport unic privind asigurarea cu resurse.

– *Ați putea să ne faceți o descriere mai detaliată a resurselor existente în instituția militară, gestionarea lor.*

– Din câte cunoaștem, recesiunea care are loc în toată lumea se simte și în Republica Moldova, de aceea nu e o noțate că Armata Națională ca instituție a statului întâmpină probleme în asigurarea cu resurse. Dacă ne referim la resursele

de personal multe dificultăți întâmpinăm la asigurarea nivelului de pregătire a militarilor încorporați, deoarece acesta presupune instruirea permanentă și îndelungată. Corpul de ofițeri este instruit la un nivel înalt, dar capacitatea militarilor în termen mai lasă de dorit. La capitolul bunurilor materiale, de asemenea întâlnim probleme, deoarece pentru o bună funcționare a Armatei Naționale este necesar de a fi asigurată cu resurse în conformitate cu necesitățile acesteia din toate domeniile și anume: armament și tehnică militară, produse alimentare, echipament, carburanți-lubrifianți, transmisiuni, materiale de construcție etc.

– *În funcție de ce se face repararea acestora? Care sînt domeniile prioritare unde se alocă aceste resurse?*

– Bugetul Ministerului Apărării este foarte redus și nu ne permitem asigurarea activităților la toate capitolele. Ne străduim să nu ometem pregătirea de luptă și cea de comandament, dar punem accent și pe prioritățile formulate de comandamentul superior. Actualmente prioritatea în asigurare aparține Forțelor de Menținere a Păcii, unităților cu gradul de disponibilitate permanentă, Academiei Militare a Forțelor Armate.

– *Vorbind de gestionare și despre activitatea în această funcție, în ce măsură studiile din China vă sînt de ajutor acum?*

– Orice studii sînt binevenite pentru executarea mai bună a obligațiilor care urmează să le îndeplinești. Instruirea îți dă posibilitatea de analiză și examinare a ceea ce ai îndeplinit pînă

acum, totodată orice studii își au rostul pentru viitor. Experiența și cunoștințele obținute în China mi-au fost și sînt de mare folos în activitatea cotidiană. Chiar și în discuțiile avute cu colegii de studiu am realizat că experiența acelor teorii prinde viață și e binevenită în planificarea resurselor la nivelul strategic și asigurarea managementului resurselor în Armata Națională.

– *Dacă putem vorbi despre dificultăți în asigurarea armatei cu resurse, atunci care ar fi esența lor?*

– Dificultățile, după cum am menționat, țin de insuficiența bugetară a Ministerului Apărării, de aceea deseori nu ne permitem procurarea și menținerea stocurilor la nivelul convenit. În același context deseori suferă și pregătirea personalului. Menținerea resurselor materi-

ale necesită surse majore. Armata Națională este un generator de securitate și prin urmare sîntem o structură care utilizăm sursele bugetare ale statului. Din moment ce acestea sînt reduse înseamnă că posibilitățile de asigurare cu bunuri materiale, posibilitățile de pregătire a personalului sînt reduse.

– *Care este situația reală cu stocurile intangibile ale Armatei Naționale?*

– Actualmente stocurile intangibile ale bunurilor materiale pe categorii ne permit asigurarea activităților. Pentru o activitate mai îndelungată în acest sens, conform legislației în vigoare, sîntem asigurați din stocurile Guvernului, de la bazele materiale ale rezervei de stat.

– *Care sînt reușitele la capitolul resurse și ce planuri de perspectivă există?*

– Armata nu poate supraviețui fără obiective reale de viitor. Sînt planuri de modernizare a tehnicii și armamentului din dotare, restructurare a stocurilor de bunuri materiale, instruirea efectivului. Noi sîntem optimiști și ne cunoaștem scopurile. Sîntem fermi în ceea ce facem și consider că în dependență de prioritățile formulate de comandamentul superior și conducerea statului vom reuși să ne onorăm obligațiunile.

CU NOSTALGIE PENTRU DOAMNA GETA

Mamă a două fete care au „făcut” de rînd cu părinții armata, soție ce s-a învrednicit de susținerea și ajutorul soțului, militarul ce are respectul oricărei persoane cu care a avut tangențe.

De îndată ce intri în unitate, într-un birou plin cu flori, de după balustradă se vede chipul luminos al unei mame blajine. Iar cînd o vezi cum se dedică serviciului, realizezi că e și un militar conștiincios, cu un deosebit har de a crea liniște și împăcare chiar și la cea mai năvalnică furtună. Muncește cu miile de documente, unde e nevoie de precizie absolută. Cu răbdare și cum-pătare lasă lucrul la o parte și îți răspunde la întrebare, îți explică și te îndrumă. Este doamna plutonier adjutant Eugenia Rotaru, specialist superior al Secției personal, Batalionul de Gardă.

Mamă a două fete care au „făcut” de rînd cu părinții armata, soție ce s-a învrednicit de susținerea și ajutorul soțului, militarul ce are respectul oricărei persoane cu care a avut tangențe.

Prin porțile armatei a intrat în 1998, la o vîrstă cînd întrebările sînt puține, iar realizările sînt primele pe lista vieții. În căutare de ceva mai bun și mai promițător, doamna Eugenia a pășit pragul Regimentului de Transmisiuni. Ca la orice meserie la început de cale grijile de a nu reuși își dădeau de știre. Însă datorită colectivului binevoitor ce o înconjură, obligațiunile repede au fost însușite și totul prinde o altă viață pentru doamna Rotaru. Pregătirea de luptă, alarma, regulamentele - toate se dădeau mai ușor, pentru că avea cine o îndruma, și anume părtășul destinului său, căci era militar cu experiență.

În 2006 plutonier Rotaru este transferată în unitatea militară, căreia și azi îi e fidelă. „Erau puține fete pe atunci, dar cîte eram, toate ne înțelegeam bine, de altfel ca și acum”. La modul general vorbind, nu vei auzi pe nimeni să-și amintească de rău de „doamna Geta”, generoasă și mereu gata pentru a da o mîna de ajutor... „Este doamna care a știut să ne învețe lucruri utile pe cînd eram boboci într-ale armatei, acum sînt mîndru pentru că este o subalternă exemplară, un militar disciplinat, experimentat, executiv, plus la toate poate fi un sfetnic prețios”, menționează maior Anatolie Simon, șef interimar Secție personal. Comandantul Batalionului de Gardă, colonelul Dumitru Mudrenco susține că militari ca doamna plutonier adjutant trebuie să cauți: „niciodată nu vei auzi de ezitări de la domnia sa, con-

știincioasă și binevoitoare mereu, este un om cu inimă mare care ne va lipsi enorm de mult”.

Perfectează acte pentru toată unitatea care nu este cea mai mică în Armata Națională. Pe toți îi cunoaște la chip și cu cei mai mulți a schimbat o vorbă pe linie de serviciu sau poate cu un cuvînt bun într-ale vieții, ea avînd experiență bogată. Dar asistînd cîteva minute la biroul doamnei plutonier adjutant poți spune ferm că testul de răbdare și precizie în acțiuni îl susține cu brio. Militari și funcționari, cu zîmbet sau fără, cu

sute de întrebări și unii chiar cu obiecții neîntemeiate deschid ușa sau mai bine zis trec pragul, căci ușa e mai mult deschisă decît închisă. Aici vezi un adevărat diplomat, receptiv, calm răspunde la fiecare fără nervi și agitație. „Persoanele nu au vină că nu cunosc. Toate întrebările rămîn aici, pleacă doar cu explicațiile de rigoare. Trebuie să ajuți oamenii oricînd și oriunde”, susține cu prudență subofiterul secției personal.

Este mereu atentă cînd se vorbește despre armată, și o deranjează tembrul jignitor al celor care nu cunosc rigorile vieții cazone. Cînd vede Garda de Onoare, mereu se luminează la față, căci știe „cît de mult muncesc acești băieți, și nu doar ei, toți militarii își îndeplinesc misiunile cu devotament, de aceea ar fi păcat să nu le dăm laurii pe care îi merită”.

Doamna plutonier adjutant accentuează că femeile de rînd cu bărbații își pot construi o carieră în militarie: „Bravo pentru cei care în acest an au permis înmatricularea fetelor la Academia Militară și bravo fetelor, pentru că au ales această cale în viață. Doar că vor trebui să muncească de 2 ori mai mult ca băieții și să demonstreze că femeile sînt vrednice de o ascensiune frumoasă pe tărîmul ordinii militare”.

Azi, la o distanță de ani, cînd fetele au luat calea studiilor și mărișului, cînd ridurile dau în vileag o bogată experien-

ță a viața, plutonier adjutant Eugenia Rotaru zîmbește cu bunătațe, sigură pe sine. E miloasă și are un aer de bunică dulce și nici o picătură de nor pe fruntea-i înțeleaptă. Se vede că cunoaște esența vieții, prețuiește și acceptă ceea ce are.

A rămas mulțumită de activitatea în armată și deja semne de întrebare au început a-i da fiori. Ce va face fără serviciul drag, colegii de care s-a atașat și care i-au devenit precum o familie. „Parcă mă zgîrîie, simt un gol numai cînd mă gîndesc că urmează să plec”, cu o nostalgie în privirea-i tristă și cu adieri de lacrimă mi se destăinuie interlocutoarea, atît de iubită și prețuită de camarazi.

La ceas de „tristă” sărbătoare, cînd frumoasa toamnă a vieții își scutură cu melancolie frunzele trăirilor peste amintirile oamenilor dragi, colectivul Batalionului de Gardă, de rînd cu cele mai sincere și respectuoase urări de bine și sănătate, îi urează doamnei Eugenia să o păzească Bunul Dumnezeu și speră că domnia sa se va întoarce în structura militară care este precum a doua casă.

Și cine știe, poate și la anul, cînd vei intra în unitatea militară, vei găsi același birou cu multe flori și ușa larg deschisă, iar după balustradă, zîmbind mîrinimos, o vei vedea pe Doamna Geta.

Pagină realizată de locotenent Mihaela MÎRZA

11 ANI DE LA 11 SEPTEMBRIE. Rănille încep să se cicatrizeze

La 11 ani de la atentatele de la World Trade Center din New York, americanii aduc un omagiu victimelor și salvatorilor și învață să învingă frica

America a comemorat 11 ani de la atentatele care au marcat nu numai SUA, ci o lume întreagă. Familiile victimelor vor trăi din nou durerea în momentul în care vor fi citite numele celor 2.753 de victime care au pierit în urma atacului asupra turnurilor gemene de la New York și de la Pentagon.

Atentatele din 11 septembrie 2001 au fost comise de 19 membri ai rețelei al-Qaida, care au detornat patru avioane comerciale și au lovit, la intervale de câteva minute, turnurile gemene World Trade Center din New York și clădirea Pentagonului. După 11 ani, familiile victimelor consideră „Ground Zero” un loc sacru, dar marele public este mai înclinat să întoarcă pagina. Primarul New Yorkului, Michael Bloomberg, a evocat încă de anul trecut posibilitatea de a reduce acest trist ritual comemorativ, dar și-a atras furia unor familii ale victimelor.

Aproape 60 de tipuri de cancer, cauzate de toxinele de la World Trade Center

Autoritățile federale au adăugat 58 de tipuri de cancer pe lista bolilor pentru care sînt alocate zeci de milioane de dolari în cadrul programului care îi sprijină pe cei care s-au îmbolnăvit din cauza toxinelor după atacul din 11 septembrie 2001.

Lista conține în prezent 14 categorii, informează CNN. Specialiștii au recomandat extinderea ei și adăugarea a zeci de tipuri de cancer cauzate de noxele de la locul dezastrului.

Supraviețuitori, rezidenți din Zona Zero și cei care au participat la misiunile de salvare vor beneficia de sume importante de bani pentru a-și trata suferințele. Potrivit estimărilor, de tratament în valoare de pînă la 33 de milioane de dolari vor beneficia 2.150 de oameni care s-au îmbolnăvit de cancer după atentatele teroriste.

Inițial, programul se întindea pe o perioadă de 30 de ani, dar Senatul a redus-o la cinci ani. Potrivit experților, multe tipuri de cancer apar după mai mulți ani de la expunere la substanțele periculoase.

Programul de sănătate a fost creat pe baza legii botezate după un polițist newyorkez care a murit din cauza unor probleme de respirație cauzate de chimicalele de la World Trade Center.

Memorialul 11 septembrie, loc al vieții

La locul memorialului, deschis anul trecut pentru a marca poziția exactă unde se aflau turnurile gemene, poliția, agenți de securitate și ghizi voluntari veghează la respectarea strictă a regulilor de bună purtare.

Aceste măsuri sunt menite să combată ceea ce rudele victimelor văd ca o lipsă de respect, de exemplu, atunci cînd unii fac picnic sub stejarii recent plantați. Discuții sunt și în ceea ce privește modul de acces în „Ground Zero”.

Pentru cei care doresc să se păstreze un acces limitat în acest loc, pentru care acum trebuie cumpărat bilet de intrare, lucrurile vor deveni mai dificile cînd noii zgîrie-nori aflați în construcție în apropiere își vor deschide porțile. Memorialul 11 septembrie va deveni atunci un loc deschis, scrie AFP. Locul umbrat din jurul fîntinilor va fi preferat de oamenii de afaceri din cartier care își vor petrece aici pauza de prînz.

Michael J. Allen, profesor de istorie la Northwestern University, spune că 50-75 de ani de la tragedie sunt cei mai importanți, apoi mulți supraviețuitori dispar, iar tendința și în cazul Ground Zero va fi de a redeveni un loc al vieții, probabil un parc.

Programe de depășire a traumelor

Acum, întrebarea care frămîntă responsabilitii americani este alta. Este America de după 11 septembrie 2001 capabilă să răspundă traumelor provocate de terorism? Din păcate, scrie cotidianul „The New York Times”, pînă de curînd, în SUA a existat o prea mică preocupare față de conceptul de „reziliență”, termen preluat din psihologie și care înseamnă capacitatea individului de a face față traumelor, schimbărilor majore.

Două țări, Israelul și Marea Britanie, au de multă vreme programe care să pregătească populația să facă față și psihologic

unor astfel de fenomene. Astfel, după un atentat cu bombă într-o piață din Ierusalim, zona s-a redeschis peste o oră, la fel, în cazul atentatului terorist împotriva metroului din Londra, orașul și-a plîns morții, dar circulația metroului nu a fost oprită decît pentru scurt timp. Pe baza experienței celor două țări amintite, conducători

și-i cere să raporteze orice fel de comportament neobișnuit (populația Israelului este educată de multă vreme în acest sens). Cuvîntul de ordine sub care se desfășoară toate aceste programe este că cea mai bună armă împotriva terorismului este să nu te lași terorizat.

militari americani au instituit programe de pregătire pentru asemenea traume.

Pe plan intern, consilieri federali în probleme de securitate ajută polițiile locale să identifice riscurile și să le predea tacticile de luptă atît împotriva teroristilor, cît și criminalilor violenți. Luna viitoare, Departamentul pentru Securitate Internă va lansa o bibliotecă online pentru instructorii de poliție din toată țara, cu studii de caz cum ar fi cel al lui Brejvik care a ucis cu singe-rece în Norvegia 77 de persoane.

De asemenea, Departamentul încearcă să obțină ajutorul publicului prin programul „Dacă vezi ceva, spune ceva”,

Procese peste procese

Un judecător federal din New York a fost de acord ca proprietarii fostelor turnuri gemene din Manhattan, World Trade Center Properties (WTCP), să ceară în justiție despăgubiri de 2,8 miliarde de dolari de la companiile aeriene American Airlines și United Airlines pentru „neglijență”. În cererea sa, WTCP afirmă că, „fără neglijența companiilor aeriene puse în cauză, teroristii nu ar fi putut să urce la bord și să deturneze avioanele, apoi să intre cu acestea în turnurile gemene”.

TALIBANII, DISPUȘI SĂ FACĂ PACE CU AMERICANII

Talibanii sunt hotărîți să renege complot al-Qaeda și să încheie cu Statele Unite un armistițiu, după cei 11 ani de conflict cu NATO, care să permită americanilor să păstreze cîteva baze militare în Afghanistan, se arată într-un raport întocmit de autoritățile britanice.

Talibanii, care au fost înlăturați de la putere în urma invaziei din 2001 a forțelor SUA, în urma atacurilor din 9 septembrie, sunt acum dispuși să coopereze cu americanii și să ia parte la negocieri, în schimbul recunoașterii internaționale, conform unui studiu realizat de Royal

United Services Institute.

Conform planului, cinci baze militare ar putea opera în Kandahar, Herat, Jalalabad, Mazar-e-Sharif și Kabul, pentru a ajuta la reconstrucția Afghanistanului pînă în 2024. Talibanii și-au exprimat speranța ca ajutorul militar să se transforme, cu trecerea timpului, într-unul economic.

Insurgenții regretă asocierea din trecut cu al-Qaeda și ar accepta să rupă legătura cu gruparea, în momentul semnării unui armistițiu cu SUA, se mai arată în documentul citat.

Patru reprezentanți ai talibanilor, care nu au acceptat să fie numiți, au impus mai multe condiții, printre care respingerea actualii Constituții afgane și garanția că SUA nu va lansa atacuri spre Iran sau Pakistan din bazele amplasate pe teritoriul Afghanistanului. Totuși, au precizat că americanii pot ataca Iranul din Golful Persic.

Cu toate acestea, insurgenții au respins cererile de a renunța la arme și de a respecta constituția, spunînd că ar echi-vala cu o capitulare.

Selectare din *Adevărul și Evenimentul zilei*

CIFRE ȘI DATE

343 de pompieri și **60** de ofițeri de poliție au murit în acea zi.
18 oameni au fost găsiți în viață sub dărîmăturile de la World Trade Center. Pentru construirea celor două turnuri gemene în 1970, americanii au cheltuit 1,1 miliarde de dolari.

CATEGORII DE SLUJITORI DIN MOLDOVA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SEC. XVIII – ÎNCEPUTUL SEC. XIX

La mijlocul sec. XVIII, domnul Constantin Mavrocordat a realizat în Moldova reformele care au modernizat sistemul fiscal, administrativ, judecătoresc și, mai ales, structura socială a societății prin abolirea șerbiciei. În ciuda acestui fapt, reforma militară întreprinsă de Constantin Mavrocordat a fost criticată de unele personalități istorice ale epocii, dar și de cercetătorii de mai târziu.

Din perioada domniei lui C. Mavrocordat s-a păstrat o condică, în care au fost înregistrate poruncile date de domn aparatului său administrativ. La o analiză obiectivă a acesteia s-a stabilit că doar slujitorii care nu locuiau compact în sate ("unde se vor întâmpla șezători de 1, 2, 3 sau chiar 10 oameni aparte, fiind ei de orice breaslă: curteni, căpitani, slujitori, negustori, toți să fie trași la cîsla satului vecin") fuseseră egalați cu țărani birnici, averea lor fiind impusă la dări. Slujitorii ce alcătuiau, în interiorul satelor, grupe compacte de ostași încadrați în anumite unități (cete) nu erau incluși în categoria țăranilor birnici, ei alcătuind așa-numitele "rufeturi", adică persoane ce nu plăteau bir.

În studiile istorice consacrate relațiilor sociale din Moldova, în a doua jumătate a sec. XVIII – începutul sec. XIX, numărul și structura corpului de slujitori este expusă arbitrar și la modul general. Datele prezentate în istoriografie diferă pentru că sursele statistice din acea perioadă sînt imprecise și nu pot fi comparate. O confruntare obiectivă a izvoarelor cunoscute sau a surselor inedite ar permite, însă, o precizare a evoluției numerice și structurale a slujitoriei Moldovei din perioada respectivă.

Vom prezenta în continuare o analiză statistică a informațiilor referitoare la slujitorii incluși în materialele recensămintelor populației Moldovei din anii 1772-1773, 1774 și 1803, comparîndu-le și cu unele materiale inedite, depistate de noi în arhivele ruse.

În timpul războiului ruso-turc din 1768-1774, componența numerică a slujitorilor poartă amprenta evenimentelor din acea perioadă. Recensămîntul a înregistrat 1.269 de voluntiri, numiți și arnăuți, încadrați în armata rusă. Crescuse considerabil numărul slujitorilor ce deserveau căile de comunicație ale armatei. Locuitorii din multe sate au fost înregistrați ca personal în serviciul poștelor. Conform recensămintului din 1772-1773, numărul acestora însuma 3.805 gospodării, numărul total al slujitorilor intrînd în 10.455 gospodării.

Confruntarea datelor incluse în tabelul nr. 1 cu informații sumare din perioada războiului ruso-turc din 1764-1774 demonstrează că numărul mai multor categorii de slujitori era destul de instabil.

Anume din acest motiv, datele sumare pe care boierii din Divan le comunicaseră Comandamentului militar rus în 1774 diferă considerabil de cele incluse în recensămîntul din 1772-1773. Conform Divanului, steagul marelui hatman includea: 1.527 de paștîri, cazaci slujitori, paștîrii numărînd 1.300 persoane. Hatmanului îi erau supuse și poștele, întreținute de 4.915 gospodării. În total, în subordinea hatmanului se aflau 6.492 gospodării de slujitori. Conform aceleiași statistici, steagul postelnicului includea 40 de lipcani, 31 paștîri și 12 beșlii; în total 83 slujitori. În același act se menționa că în alte ținuturi se mai aflau încă 925 slujitori din

steagul marelui agă și 1.440 slujitori aflați la dispoziția ispravnicilor; în total 8.857 de slujitori. În același document se atesta că toți locuitorii din 47 de sate și, parțial, locuitorii din 6 sate au fost înscrși ca voluntiri, numărul voluntirilor înregistrați fiind de 1.715 persoane.

Dacă încercăm să comparăm aceste date cu datele recensămintului din 1772-1773 observăm că, în 1774, numărul paștîrilor depășea cu 398 numărul persoanelor incluse în recensămînt. E substanțial mai mare și numărul gospodăriilor ce deserveau poștele (cu 1.110 gospodării), ale voluntirilor (cu 446 gospodării) etc.

Diferența dintre datele prezentate în 1774 de către Divanul Țării și incluse în materialele recensămintului din 1772-1773 se explică prin faptul că, în unele ținuturi, slujitorii fuseseră doar parțial incluși în recensămînt. În acest sens, materialele referitoare la ținuturile Roman, Vaslui, Cîrligătura, Iași ș. a. conțin informații ample despre un număr variat de slujitori, iar în cele referitoare la ținuturile Suceava, Dorohoi, Botoșani sînt menționate doar unele categorii (de regulă, paștîrii, poștașii și podarii). Vameșii sînt amintiți doar pentru ținuturile Neamț și Hotin. Lipsesc date despre vameșii de la Vama Mare (Carvasaraua) din Iași, despre cei de la Soroca și alte puncte vamale de pe Nistru, despre vameșii din Cîmpulung-Suceava și Cîmpulung-Cernăuți etc.

Materialele recensămintului din 1772-1773 pot fi completate cu datele sămii vistieriei Țării Moldovei pentru anul 1764. Conform acestei sămi, din cei 1.216 slujitori ai Curții domnești, 25 erau slujitori ai vămii. Aceleași materiale specifică componența a 1.216 slujitori ce deserveau Curtea ("rufeturi ale Curții"). Date ceva mai complete privind numărul de slujitori se conțin în condicta de venituri ale dregătorilor din 1776, completată de Grigore Alexandru Ghica. În acest act sînt fixate atît veniturile și plocoanele pe care le dădeau breslele de slujitori dregătorilor, cît și numărul de slujitori din instituțiile țării.

Un alt punct de reper în determinarea numărului de slujitori îl reprezintă recensămîntul din 1803. Recensămîntul a înregistrat 6.291 de slujitori. La acea dată, în componența Țării Moldovei nu mai intrau ținuturile de nord (Cernăuți, Cîmpulung-Cernăuți, Cîmpulung-Suceava și o mare parte din ținutul Suceava) care, în 1775, fiind anexate de Austria, au constituit provincia Bucovina. Hotinul și satele din împrejurimile lui continuau să se afle în afara Țării Moldovei, constituind raiaua Hotinului, condusă de un pașă turc. Aceste

pierderi teritoriale s-au resimțit în demografia țării, inclusiv și privind slujitorii. Cele mai importante schimbări în componența numerică a slujitorilor s-au produs în aparatul administrativ local. În 1803 a crescut substanțial numărul slujitorilor aflați la dispoziția ispravnicilor (de la 641 la 2.023 de gospodării), a căpităniei etc. În noul recensămînt nu au fost specificați poștașii, lipsesc voluntirii (pentru că era timp de pace), iar diferența numerică dintre celelalte categorii de slujitori este mult mai mică. Pe timp de pace, adică în a doua jumătate a sec. XVIII - începutul sec. XIX, numărul slujitorilor cu slujbă permanentă atingea cota de 6.000 gospodării. Este un număr mai redus decît numărul slujitorilor înregistrați pînă la instaurarea regimului fanariot. Or, se știe că, la 1663, domnul Moldovei Eustratie Dabija a participat cu 15.000 de slujitori la o campanie otomană în Transilvania. D. Cantemir susține că numai marele agă avea pe atunci 10 steaguri de seimeni, deci 1.000 de ostași. La 1772-1773 (ca și la 1776) au fost atestați doar circa 300 seimeni. Dărăbanii, care, în timpul

slujitorilor după reforma lui C. Mavrocordat, realizată la mijlocul sec. XVIII, fuseseră însoțită și de o vădită schimbare în corelația dintre slujitorii cu funcții militare și slujitorii cu funcții administrativ-gospodărești.

În 1772-1773, conform recensămintului, din categoriile de slujitori cu funcții militare făceau parte seimenii – ostași lefegii, de regulă, originari din alte țări, plăieșii, cazacii, călărașii, dărăbanii, roșii care se aflau în supunerea marelui hatman. Slujitorii hătmaniei erau concentrați în ținuturile de margine: Soroca, Orhei-Lăpușna, apoi la Neamț, Bacău, Putna și Covur-lui. O parte dintre slujitorii hătmaniei fuseseră dislocați în capitală (seimenii călărași). Plăieșii fuseseră dislocați în pichetele de la hotarul cu Transilvania, iar trecătorii și punctele vamale de la Nistru erau păzite de cazaci și călărași. Marele agă avea în ascultare seimenii, dărăbanii și roșii, de obicei, dislocați în capitală. Conform recensămintului din 1772-1773, în capitală fuseseră concentrați majoritatea seimenilor agiești (133 din 139), beșliii (25 din 31) și dă-

Funcționari comunali, ultimii ani ai sec. al XIX-lea

Orașul Chișinău, sf. sec. al XIX-lea

lui D. Cantemir, constituiau 8 steaguri (800 ostași), la 1772-1773 numărul doar 59 de persoane.

Am menționat mai sus că numărul slujitorilor sporea în timpul războaielor ruso-turce, deoarece în rîndul lor erau incluse și persoane care deserveau armata rusă. Astfel, în 1810, în timpul războiului ruso-turc din 1806-1812, conform datelor Divanului, în țară erau 7.586 slujitori, cu excepția voluntirilor. Reducerea componenței numerice a

răbanii (55 din 59). Și în recensămîntul din 1803 se menționează că în capitala Moldovei fuseseră concentrați toți dărăbanii (100) și majoritatea roșilor agiești (192 din 216). Constatăm, deci, că, la 1776, numărul slujitorilor militari era mai mic decît cel comunicat de D. Cantemir. Numărul slujitorilor a continuat să scadă și în anii următori, mai ales după 1776. La 1803, în supunerea marelui agă erau doar 276 de slujitori (în 1776 – 443).

Numărul slujitorilor cu atribuții militare era în continuă scădere, deoarece, în scopul măririi numărului contribuabililor, domnia a redus substanțial numărul celor ce primeau leafă, precum și al celor ce slujeau pentru anumite scutiri fiscale. Se reducea numărul steagurilor și a celor grupați în steaguri. Starea materială a slujitorilor militari s-a răsfîrnt, îndeosebi, asupra călărașilor, care nu erau în stare să se prezinte cu tot cu cai la slujbă. Serviciul unui călăraș sau seimen era, astfel, exercitat de către două gospodării, uneori și de către mai multe. Acest sistem se numea "cruce".

Reducerea forței militare a slujitoriei Moldovei se datora și faptului că mulți dintre slujitorii care la sfîrșitul sec. XVI – prima jumătate a sec. XVII fuseseră mici proprietari de pămînt (răzeși), în a doua jumătate a sec. XVII și-au pierdut pămîntul, pierzîndu-și astfel și baza materială proprie. Criza economică și socială ce s-a declanșat la sfîrșitul sec. XVII a condus la "țărănirea" micii nobilimi, procesul fiind numit de cronicari "de la armă la sapă".

În a doua jumătate a sec. XVII, în Moldova apare o nouă categorie de slujitori militari – voluntirii. Ei au fost înregistrați în statisticile din timpul războaielor ruso-turce din 1768-1774 și 1789-1791. La chemarea Comandamentului militar rus, mulți slujitori și țărani se înscriau în cete conduse de căpitani ruși, denumite trupe auxiliare ale armatei ruse. Ei păzeau drumurile, însoțeau transporturile, dădeau ripostă detașamentelor de turci și tătari.

În literatura istorică postbelică, acestor unități li s-a acordat o deosebită atenție, evidențindu-se o "frăție de arme moldo-rusă" în lupta antiotomană, vorbindu-se chiar despre o "renaștere a armatei naționale", realizată de aceste detașamente de voluntiri.

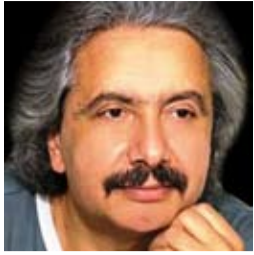
Acest lucru se făcea în baza unor evaluări și aprecieri sumare, afirmîndu-se că la războiul ruso-turc (1768-1774) ar fi participat 12.000 de voluntiri, iar în cel din 1789-1791 – 10.000. Istoricul chișinăuan N. A. Mohov, examinînd această problemă, ne atenționa că "nu dispunem de informații exacte despre numărul și proveniența voluntirilor din acest război: din rîndurile lor, în afară de moldoveni, făceau parte și sîrbi, bulgari, munteni, uneori greci și ruși – locuitori din Moldova".

Materialele recensămintului din 1772-1773 conțin informații despre 1.269 de voluntiri înregistrați în detașamente militare. Dintre aceștia, 1.175 erau concentrați în ținuturile Soroca și Orhei-Lăpușna, unde erau concentrate și căile de comunicație ale armatei ruse. Datele recensămintului diferă de informația Divanului din 1774, în care sînt indicați 1.715 voluntiri.

Prin certificate speciale, eliberate de Comandamentul rus (așa-numitele "salvogvardii"), voluntirii erau scutiți de plata impozitelor. Drept urmare, mulți țărani au insistat să fie înscrși în rîndurile voluntirilor, refuzînd să presteze dările și provocînd revolte care, de regulă, erau înăbușite cu ajutorul detașamentelor de cazaci.

Va urma

Demir DRAGNEV,
doctor habilitat,
membru corespondent al Academiei
de Științe a Moldovei;
Petru COSTIN,
cerc.științific al Centrului de Cultură
și Istorie Militară

Este fondator și director artistic al Teatrului „Satiricus” Ion Luca Caragiale”. Pe parcursul carierei sale de actor, regizor și scenarist a adunat o colecție vastă de diplome și premii. Devenind un adevărat comandant al trupei de teatru, a efectuat împreună cu „osta-

șii” săi un șir de turnee importante în zeci de țări și, de fiecare dată, s-a întors acasă cu victorie. Cu talentul său a reușit să-l „îmblânzească” pe unul dintre cei mai cruzi dictatori contemporani Saddam Hussein. Este vorba de Alexandru Grecu, Artist al poporului.

„ACEȘTI BRAVI MILITARI ÎN FIECARE ZI APĂRĂ ȚARA, DAR NOI NU OBSERVĂM ACEASTA”!

- *Domnule Grecu, dumneavoastră ați făcut armata?*

- Da, am făcut-o. Am început serviciul militar în orașul Nicolae, unde am făcut școala de sergenți timp de șase luni, ca mai apoi să fiu transferat la Tiraspol în Armata a 14-a.

- *Ce amintiri cazezoni vi s-au întipărit în memorie?*

- Cel mai solemn moment al serviciului militar – depunerea jurământului. Acum când privesc cum alții rostesc jurământul, aceasta mi se pare banal. Dar această „banalitate”, cred eu, este cel mai important moment din tot serviciul militar, deoarece, după ce rostiești acele cuvinte, simți o responsabilitate pe umerii tăi. Cel puțin așa a fost armata sovietică pentru mine.

La armată am plecat în 1984, după ce am absolvit Institutul de Arte. Aveam 24 de ani. Între mine și camarazii mei exista o diferență de vîrstă, dar aceasta nu contează în armată. Contează doar capacitățile tale. Acolo unde ești pus la egal cu toți, acolo unde nu ai pile, unde nu ai regali și o biografie care te-ar putea salva, acolo trebuie să demonstrezi că ești om și că ai capacități fizice, morale și intelectuale, pentru a deveni un lider.

Cineva poate să-mi zică că acolo este „legea junglei”. Eu am să zic „Nu”! Acolo este egalitatea în fața lui Dumnezeu. Și această egalitate poate să-ți asigure un spațiu, care este numit simbolic „armată”.

- *Aveți și amintiri mai vesele din acea perioadă?*

- Mi-au rămas două amintiri de acest gen, dar, totuși, cea mai hăioasă întâmplare am trăit-o în Tiraspol. A fost prima ieșire în câmp pe alarmă. Am fost ridicați pe la ora 03:00 și ne-a fost pusă misiunea să ne deplasăm într-un punct stabilit. Era foarte întuneric și de aceea trebuia să ne mișcăm doar după coordonate. Am ajuns la locul de destinație, ne-am dislocat, dar permanent auzeam niște mugete prin apropiere și nu înțelegeam de unde provin ele. Însă dimineața, cînd

ne-am debarcat din mașina blindată, am văzut că sîntem lîngă o fermă de vaci. Eram aproximativ la 20 km de punctul stabilit de comandament. Eu, fiind trans-

Cineva poate să-mi zică că acolo este „legea junglei”. Eu am să zic „Nu”! Acolo este egalitatea în fața lui Dumnezeu. Și această egalitate poate să-ți asigure un spațiu, care este numit simbolic „armată”.

misionist, încercam să fac legătura cu celelalte grupe, dar fără succes. Strigam în receptorul stației, dar nu-mi răspundea nimeni. La un moment dat, scoțind capul afară din mașina blindată, l-am văzut pe șoferul nostru, care era mai experimentat și mai practic decît noi, venind încet cu un bidon de lapte. Eu și camarazii mei îl priveam și nu înțelegeam cum poate să-și păstreze calmul în situația dată. El s-a apropiat de noi, ne-a servit cu lapte și a spus cu o voce calmă: „Asta-i situația”. Această frază a ridicat imediat dispoziția noastră.

Acești bravi militari în fiecare Azi apără țara, dar noi nu observăm aceasta. Pentru noi e un lucru obișnuit. Eu cred că societatea trebuie să se întoarcă cu fața la bărbații adevărați ai acestui neam.

- *Din numeroasa colecție de diplome și premii, pe care o aveți, care este cea mai valoroasă pentru dvs?*

- Fiecare teatru are un apogeu al său. Teatrul nostru l-a atins în anul 2000 – an de cotitură pentru „Satiricus”. Anume atunci am obținut cel mai valoros premiu pentru spectacolul „Maestrul și Margareta”. Am jucat prin toată lumea cu acest spectacol. El ne-a adus zeci de premii, dar cel mai prețios pentru noi rămîne Premiul Național.

- *Am observat pe perete și o diplomă mai „exotică”...*

- Această diplomă ne-a fost oferită de către Saddam Hussein în anul 1998 la Bagdad. Noi am jucat spectacolul „Ciuleandra” în cadrul Festivalului Internațional din Babilon, după care ministrul culturii al Irakului s-a apropiat de noi și ne-a spus că președintelui i-a plăcut mult și el ne invită la reședința lui să-l mai jucăm o dată. Am jucat „Ciuleandra” la ora 01:00 pe o scenă montată deasupra râului Tigru. După aceasta

am fost invitați la masă cu toată elita Irakului. În timpul ce noi gustam din bucate, Saddam Hussein ne-a întrebat: „Vreți să-mi lăsați acest spectacol ca amintire în format video? Puteți să-l filmați?”. Noi am căzut de acord și la ora 03:00, după ce am stat la masă, l-am jucat încă o dată la televiziunea prezidențială. Dar cred că după bombardamentele care au avut loc în Bagdad nu s-a mai

! **L**ucrul în armată și creșterea generațiilor de bărbați, ținînd cont de nivelul de pregătire fizică a tineretului și de nihilismul care persistă în societate față de importanța de a te jerfi pentru țară, înseamnă adevăratul eroism al ofițerilor Armatei Naționale. Jos pălăria în fața lor!

păstrat caseta cu înregistrarea spectacolului nostru.

- *Ce piese patriotice cu tentă militară ați montat la Teatrul „Satiricus”?*

- Avem în repertoriul nostru o piesă care se numește „Țara asta a uitat de noi”, care a fost desemnată ca spectacolul anului. Este un spectacol-document în care se vorbește despre demnitatea noastră națională, despre eroii noștri care sînt foarte mulți și pe care noi nu-i prețuim. Este istoria tinerilor băieți care au plecat la războiul de pe Nistru nu pentru laude, medalii sau posturi înalte, dar pentru că au dorit să-și îndeplinească datoria față de Patrie. De aceea eu am foarte mare respect față de oamenii care își fac lucrul în armată – lucru foarte rar apreciat. Un chirurg foarte cunoscut din Republica Moldova m-a întrebat odată: „Sandu, de ce un om, cînd salvează pe cineva de la înec, primește medalie și devine un erou național, iar un medic care salvează cîteva vieți omenești în fiecare zi, făcînd operații complicate, este lăsat în umbră”? Exact așa se întîmplă și cu armata. Acești bravi militari în fiecare zi apără țara, dar noi nu observăm aceasta. Pentru noi e un lucru obișnuit. Eu cred că societatea trebuie să se întoarcă cu fața la bărbații adevărați ai acestui neam. Lucrul în armată și creșterea generațiilor de bărbați, ținînd cont de nivelul de pregătire fizică a tineretului și de nihilismul care persistă în societate față de importanța de a te jerfi pentru țară, înseamnă adevăratul eroism al ofițerilor Armatei Naționale. Jos pălăria în fața lor!

- *Vă mulțumesc pentru interviu!*

Interviu realizat de
Dmitrii VOSIMERIC

LUPTĂTORII ARMATEI CÎȘTIGĂ ARGINTUL ÎN THAILANDA

Sergentul Victor Ciobanu (foto stînga), reprezentantul Clubului Sportiv Central al Armatei (CSCA), a cucerit medalia de argint la Campionatul Mondial de lupte libere, pentru juniori, care s-a desfășurat în perioada 2-9 septembrie, în orașul Pataia, Thailanda.

Sportivul în vîrstă de 20 de ani a evoluat la categoria de 56 de kg și a concurat cu reprezentanți din Germania, Armenia, Coreea de Sud, Bulgaria și Azerbaidjan.

Victor Ciobanu s-a clasat pe locul II, fiind devansat de sportivul din Azerbaidjan. Medalia de bronz a revenit reprezentanților Japoniei și Bulgariei.

Potrivit șefului interimar al Clubului Sportiv Central al Arma-

tei, Ionuț Tănase, militarul Ciobanu este antrenat de către maestrul în sport Mihai Cucu. În luna iunie, curent, sportivul a participat la Campionatul European de lupte libere, desfășurat în Zagreb, Croația, unde a obținut medalia de bronz.

Campionatul mondial de lupte se desfășoară anual. La ediția din acest an au participat 256 de sportivi din peste 56 de țări.

CATEDRA MILITARĂ – OFIȚERI ȘI SERGENȚI ÎN REZERVĂ

Catedra pregătire a cadrelor în rezervă a Academiei Militare „Alexandru cel Bun” continuă înscrierea la cursurile de ofițeri și sergenți.

La catedră se pot înscrie cetățenii R. Moldova – studenți ai instituțiilor de învățămînt superior și absolvenții acestora, care n-au depășit vîrstă de 32 ani. Cursul se încheie cu acordarea gradului militar „locotenent în rezervă” și „sergent inferior în rezervă”.

Academia Militară „Alexandru cel Bun” este unica instituție care deține dreptul de a instrui cadre de ofițeri în rezervă.

Adresa Academiei Militare „Alexandru cel Bun”:
mun. Chișinău, str. Haltei, 23
(în apropierea Gării feroviare).
Relații suplimentare la tel.: (022) 54-10-27